

Risico's en aansprakelijkheid binnen de vereniging

Regelmatig komen op het bondsbureau vragen binnen over het risico van aansprakelijkheid van de vereniging en de verzekering daartegen. Dat het hierbij niet zuiver om een theoretisch risico gaat, blijkt uit het feit dat er toch met enige regelmaat over aansprakelijkheidskwesties wordt geprocedeerd. Deze zomer heeft een rechter geoordeeld over een zaak tegen een turnvereniging, waarbij een turnster de vereniging aansprakelijk stelde voor letselschade als gevolg van een turnongeluk. De turnster ving bot in deze zaak. De vereniging werd niet aansprakelijk geacht omdat de turnster haar stellingen onvoldoende met feiten en omstandigheden had onderbouwd. Deze zaak had ook anders kunnen aflopen. Het is begrijpelijk dat dergelijke berichten voor onrust kunnen zorgen onder verenigingsbestuurders. Hoe zit het met risico's en aansprakelijkheid?

DOOR: MR. ARTHUR VAN DER HOFF (VERENIGING EN RECHT)

Hoe ontstaat aansprakelijkheid?

Aansprakelijkheid van een vereniging kan op verschillende manieren ontstaan. De belangrijkste juridische grond voor een schadeclaim tegen een vereniging is de zogenoemde onrechtmatige daad. Verder kan er sprake zijn van kwalitatieve aansprakelijkheid.

1. Onrechtmatige daad

Als een lid van de vereniging een ongeluk krijgt tijdens bijvoorbeeld een training, dan kan hij of zij trachten schade te verhalen op de vereniging. De vereniging kan aansprakelijk worden gesteld op grond van het artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek; de onrechtmatige daad. Ook als er niet direct

MR. ARTHUR VAN DER HOFF IS VOORZITTER VAN DE NEDERLANDSE STICHTING VOOR VERENIGING EN RECHT. BIJ DIT NATIONAAL KENNISINSTITUUT IS EEN GROOT AANTAL BRANCHE- EN VERENIGINGSORGANISATIES AANGESLOTEN, ZOWEL BINNEN ALS BUITEN DE SPORT WAARONDER DE KNGU. CONTACT OPNEMEN MET DE STICHTING KAN VIA E-MAIL (INFO@VERENIGINGENRECHT.NL) OF TELEFONISCH (010 458 84 31).

een wettelijk voorschrift is overtreden, kan het zijn dat de vereniging de 'maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm' heeft geschonden en aansprakelijk is. Of dit zo is, wordt door rechters beoordeeld aan de hand van de zogenoemde kelderluik-criteria. Vertaald naar de praktijk betekent dit dat op verenigingen een algemene zorgplicht rust om voor een veilige trainingsomgeving te zorgen. Dat houdt bijvoorbeeld in dat materialen en toestellen veilig moeten zijn en dat er voldoende gekwalificeerde trainers worden ingezet. Deze laatste eis vloeit overigens voort uit het Huishoudelijk Reglement van de KNGU (zie kader). De zorgplicht geldt bijvoorbeeld ook ten opzichte van vrijwilligers, als deze worden ingezet voor vrijwilligerswerkzaamheden. Vrijwilligers zelf kunnen namelijk schade lijden, die mogelijk op de vereniging kan worden verhaald. De vereniging moet zorgen voor voldoende instructie, begeleiding en een veilige werkomgeving.

Uitgangspunt is dat iedereen in beginsel de eigen schade draagt. Als iemand de schade op een ander wil verhalen op grond van een onrechtmatige daad, dan heeft degene die de schade heeft de zogenoemde stel- en bewijsplicht. In het geval van het lid/de vrijwilliger moet deze aantonen dat schade is geleden door onzorgvuldig en verwijtbaar handelen van de vereniging en dat de schade niet zou zijn ontstaan als de onrechtmatige

handeling niet zou hebben plaatsgevonden. Indien dit niet kan worden aangetoond, komt de schade niet voor vergoeding in aanmerking op grond van een onrechtmatige daad.

Een belangrijk verweer van de vereniging kan zijn dat degene die schade heeft geleden zelf schuld heeft. In de praktijk kan dit ook leiden tot een verdeling van de aansprakelijkheid tussen schadeveroorzaker en benadeelde omdat een gedeeltelijke eigen schuld wordt vastgesteld.

Geef vrijwilligers goede instructies wanneer zij verenigingswerkzaamheden verrichten en zet deze instructies op papier"

2. Kwalitatieve aansprakelijkheid

Behalve algemene aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad kan iemand aansprakelijk zijn vanuit een bepaalde hoedanigheid. Zo bepaalt de wet dat een werkgever aansprakelijk is voor fouten van zijn werknemers. ►

Een vereniging kan, als eigenaar van een sportaccommodatie, worden aangesproken wanneer de opstallen gebreken vertonen en iemand als gevolg daarvan schade lijdt. Een specifieke aansprakelijkheid is de aansprakelijkheid op grond van artikel 7.658 lid 4 BW. Dit is van toepassing bij schade van niet-werknemers die voor een organisatie werken. Dat zouden dus vrijwilligers kunnen zijn. Dit wetsartikel stelt als voorwaarde dat er sprake is van het uitoefenen van een beroep of bedrijf door de organisatie die aansprakelijk wordt gesteld. Het is maar zeer de vraag of altijd zal gelden dat een vereniging haar activiteiten als bedrijf uitoefent. De rechtbank stelde bijvoorbeeld in een zaak van een scoutingvereniging vast dat dit voor deze vereniging niet gold en dat een beroep op dit wetsartikel niet kon slagen.

Mocht de vereniging aansprakelijk worden gesteld, is het belangrijkste dat de zaak direct wordt doorgeleid naar de verzekeraar, zonder dat de vereniging een standpunt inneemt tegenover degene die schade heeft"

MEER WETEN OVER DIT ONDERWERP? DE KNGU HELPT!

BEN JE CLUBBESTUURDER EN HEB JE VRAGEN OVER DIT ONDERWERP? LAAT HET ONS WETEN. WIJ KUNNEN HELPEN BIJ HET PROCES, INDIEN GEWENST IN SAMENWERKING MET DE NEDERLANDSE STICHTING VOOR VERENIGING EN RECHT VOOR DE JURIDISCHE ONDERSTEUNING.

Welke maatregelen kan het verenigingsbestuur nemen?

Gelet op de grote financiële gevolgen voor een vereniging als zij aansprakelijk is, is het raadzaam om voorzorgsmaatregelen te nemen. Onderstaande tips zijn voor elke vereniging van belang.

1. Check de verzekeringsportefeuille

Een aansprakelijkheidsverzekering (AVB) is een 'must' voor elke vereniging. Van belang is dat alle hierboven genoemde risico's zijn verzekerd, maar ook de bestuurdersaansprakelijkheid (WBTR, zie ook pagina 78). De KNGU heeft voor de verenigingen een collectieve aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Deze kent een ruime dekking voor de vereniging, de vrijwilligers en de leden wanneer zij aansprakelijk worden gesteld tijdens verenigingsactiviteiten (dutchgymnastics.nl/assets/Documenten/Overige/KNGU-aansprakelijkheidsverzekering.pdf). De verzekering kent naast een eigen risico enkele uitsluitingen. Bijvoorbeeld schade die ontstaat met een motorvoertuig is niet gedekt. Ook de opstal van de vereniging (bijvoorbeeld het afbranden van een turnhal) is niet verzekerd. Particuliere toestellen zoals een zelf in elkaar gezette rekstok of tuintrampoline brengen te veel risico's met zich mee en vallen niet onder

de dekking van de door de KNGU afgesloten verzekeringen. Het gebruik hiervan kan wél leiden tot aansprakelijkheid!

De KNGU heeft ook een collectieve ongevallenverzekering. Deze kan recht geven op een eenmalige uitkering bij overlijden of blijvende invaliditeit (dutchgymnastics.nl/assets/Documents/Overige/Collectieve-ongevallenverzekering-KNGU.pdf).

Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering is niet automatisch voor alle verenigingen afgesloten, maar verenigingen kunnen deze wel aanvullend afsluiten. Het is sowieso raadzaam om de verzekeringsportefeuille goed door te nemen, en de polisvoorwaarden van de collectieve verzekeringen van de KNGU daarbij te bekijken.

2. Leef wettelijke voorschriften en zorgvuldigheidsnormen na

Voorkomen is beter dan genezen. Het is van belang om als vereniging te zorgen dat aan alle voorschriften wordt voldaan. Voor trainingen en wedstrijden betekent dit deugdelijke materialen en toestellen, voldoende gekwalificeerde trainers en begeleiders (zie kader) en tijdig ingrijpen wanneer gevaarlijke situaties dreigen te ontstaan. Ten aanzien van vrijwilligers betekent dit bijvoorbeeld dat de vereniging moet zorgen voor deugdelijk materiaal en gereedschap. Geef vrijwilligers goede instructies wanneer zij verenigingswerkzaamheden verrichten en zet deze instructies op papier. Verder zijn er tal van specifieke regels en voorschriften. Het advies is om met enige regelmaat te (laten) toetsen of de vereniging aan al deze specifieke regelgeving voldoet.

Een vereniging dient te zorgen voor deugdelijke materialen en toestellen en voldoende gekwalificeerde trainers en begeleiders"

Meteen verzekering inschakelen

Ondanks voorzorgsmaatregelen kan er een ongeluk gebeuren en de vereniging aansprakelijk worden gesteld. Het belangrijkste is dat de zaak direct wordt doorgeleid naar de verzekeraar, zonder dat de vereniging een standpunt inneemt tegenover degene die schade heeft. De advisering en schadeafhandeling vanuit de KNGU is in handen van een intermediair, Meijers Assurantiën. Zij zijn te bereiken via 020 504 27 45. ■

INSTRUCTIEVERPLICHTING

DE ONDERSTAANDE DIPLOMA'S GEVEN LICENTIEHOUDERS EEN ZELFSTANDIGE BEVOEGDHEID OM LES TE GEVEN BIJ ACTIVITEITEN VAN DE KNGU OF BIJ DE KNGU AANGESLOTEN LEDEN:

- A) DIPLOMA'S VERKREGEN VIA HET KSS-OPLEIDINGSSYSTEEM OP NIVEAU 3, 4 OF 5 IN DE VERMELDE DISCIPLINE; EN
- B) EEN DIPLOMA OF VERGELIJKBAAR BEWIJS VAN EEN DOOR DE KNGU ERKENDE, VERGELIJKBARE OPLEIDING IN DE BETREFFENDE DISCIPLINE.

LEES HIER HET VOLLEDIGE REGLEMENT:

[HTTPS://DUTCHGYMNASTICS.NL/ASSETS/DOCUMENTEN/HUISHOUDELIJK-REGLEMENT/H5-LICENTIES-23042020.PDF](https://dutchgymnastics.nl/assets/Documents/Huishoudelijk-Reglement/H5-Licenties-23042020.pdf)